

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Βόννη, 7 Δεκεμβρίου 1998
(Τοπική ώρα 14.30)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης παρεχώρησε συνέντευξη Τύπου στους Έλληνες και Γερμανούς δημοσιογράφους στην επίσημη αίθουσα συνεντεύξεων της ένωσης γερμανών δημοσιογράφων στη Βόννη και απάντησε σε ερωτήσεις τους.

Στην εισαγωγική παρέμβασή του, ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι, με τον Καγκελάριο κ.Σρέντερ συζητήσαμε, όπως έχει ήδη αναφερθεί, τρία βασικά θέματα. Βασικά για τις σχέσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τις ελληνογερμανικές σχέσεις.

Το πρώτο κεντρικό θέμα ήταν η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς πιστεύουμε ότι η πραγματοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) είναι ένας σταθμός, αλλά ο σταθμός αυτός δεν είναι και ο τελικός σκοπός. Θα πρέπει να εξετάσουμε τί θα υπάρχει μετά την πραγματοποίηση της ΟΝΕ. Θα πρέπει επίσης να καθορίσουμε ποιό θα είναι το επόμενο μεγάλο σχέδιο, ποιός ο επόμενος μεγάλος στόχος, τον οποίο από κοινού θα πραγματοποιήσουμε.

Η Ελλάδα πιστεύει ότι σημαντικός στόχος είναι η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Ότι θα πρέπει οι διαδικασίες που υπάρχουν μέχρι σήμερα για να διαμορφωθεί μια κοινή εξωτερική πολιτική, να ενισχυθούν πολύ, ώστε πράγματι να υπάρχει παρουσία. Και επίσης πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρξει μια ευρωπαϊκή αμυντική ταυτότητα.

Έφερα ως παράδειγμα και το τονίζω πάλι, το παράδειγμα των Βαλκανίων. Αυτά τα τελευταία χρόνια υπήρξαν στα Βαλκάνια έντονες αναμετρήσεις και στις αναμετρήσεις αυτές η ευρωπαϊκή παρουσία ήταν μικρή. Μερικές φορές θα μπορούσε να πει κανείς και μηδαμινή. Ενώ ο χώρος αυτός ανήκει στην Ευρώπη και κυρίαρχη παρουσία θα έπρεπε να έχουν για τη λύση των όποιων αντιθέσεων οι ευρωπαϊκές θέσεις και απόψεις.

Γι' αυτό και εμείς υποστηρίζουμε και το ανέφερα στις συνομιλίες πως θα πρέπει και όσον αφορά τα Βαλκάνια, να υπάρξει μια βαλκανική πολιτική, βαλκανική στρατηγική, βαλκανική άποψη από πλευράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσης, ένα κεντρικό θέμα, στο ευρύτερο πλαίσιο, είναι οι συζητήσεις για την αναμόρφωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτή τη στιγμή: Το θέμα των ιδίων

πόρων, το θέμα της αναμόρφωσης της κοινής αγροτικής πολιτικής (ΚΑΠ), η τύχη των διαρθρωτικών ταμείων.

Εμείς είμαστε της άποψης ότι αν θέλουμε μια Ευρώπη που να έχει μια κοινή πολιτική πορεία, αυτή η Ευρώπη πρέπει να έχει και οικονομική σύγκλιση, να χαρακτηρίζεται από συνοχή. Και γι' αυτό σε όλα αυτά τα θέματα των πόρων, τα θέματα που έχουν σχέση με τα οικονομικά μέσα για τις πολιτικές, πρέπει να υπάρχει μια αντιμετώπιση, η οποία να βοηθά αυτή τη σύγκλιση της Ευρώπης. Αν δούμε τα θέματα αυτά περιορισμένα, μόνο από δημοσιονομική άποψη και δεν δούμε και την προοπτική, υπάρχει κίνδυνος, αντί να γεφυρώσουμε διαφορές, αντί να γεφυρώσουμε αντιθέσεις, να διευρύνουμε αυτές τις αντιθέσεις. Και αυτό θα ήταν ένα πολύ μεγάλο λάθος.

Συζητήσαμε, επίσης, το θέμα της ανεργίας και της πολιτικής απασχόλησης. Είναι το κεντρικό θέμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που επίκειται στη Βιέννη (11 και 12 Δεκεμβρίου) θα συζητήσουμε τα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, τί απέδωσαν, πώς πρέπει να διαμορφωθούν. Και αυτό –δηλαδή, η καταπολέμηση της ανεργίας και η προώθηση της απασχόλησης- είναι ένα σημείο που θα πρέπει να συγκεντρώσει όλες μας τις δυνάμεις.

Ο δεύτερος κύκλος θεμάτων αφορούσε την πολιτική και τις εξελίξεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Εμείς τονίσαμε τη δική μας άποψη σε όλα τα θέματα, τα οποία τίθενται στην περιοχή.

Όπως γνωρίζετε, υπάρχουν προβλήματα στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία. Η Ελλάδα θέλει τη συνεργασία της Ε.Ε. με την Τουρκία. Η Ελλάδα θέλει να συνεργασθεί για την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Όμως, αυτό τελεί υπό μια βασική προϋπόθεση. Η προϋπόθεση αυτή είναι ότι θα πρέπει να εξαλειφθούν όλες οι αιτίες εκείνες, οι οποίες δημιουργούν προβλήματα. Και η εξάλειψή τους, δηλαδή η εξάλειψη όλων αυτών των αιτιών, των προβλημάτων είναι μόνο δυνατή, εάν θα υπάρξει εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, των διεθνών συνθηκών, εάν θα υπάρξει αναγνώριση ότι όποια διαφορά από πλευράς της Τουρκίας οδηγηθεί στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για να επιλυθεί.

Και όσον αφορά το πρόβλημα της Κύπρου, εμείς πιστεύουμε ότι το πολιτικό πρόβλημα, η επίλυση του πολιτικού προβλήματος της κατοχής ενός τμήματος του νησιού από τις τουρκικές δυνάμεις είναι άσχετο από τη διαδικασία ένταξης. Όταν αποφασίσθηκε η διαδικασία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το '94-'95, υπήρχε ήδη το πρόβλημα αυτό επί 20 χρόνια, ήταν γνωστό. Αποφασίσθηκε η διαδικασία ένταξης παρ' όλο το πρόβλημα και ως εκ τούτου δεν πρέπει να αλλάξουμε τις προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις και οι όροι που είχαν μπει πρέπει να μείνουν οι ίδιοι.

Στις διμερείς σχέσεις δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Συζητήσαμε τον τρόπο να τις αναπτύξουμε, να τις ενισχύσουμε, να υπάρξουν περαιτέρω συνεργασίες. Εκάλεσα τον Καγκελάριο κ.Σρέντερ να επισκεφθεί την Ελλάδα. Έχω επισκεφθεί την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας για τρίτη φορά (από

το 1996) και πιστεύουμε πως θα ήταν σκόπιμη μια επίσκεψη του κ.Σρέντερ στην Ελλάδα.

Μετά τις συνομιλίες μου με τον Καγκελάριο, συνάντησα τον Πρόεδρο του Γερμανικού Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος Όσκαρ Λαφονταίν.

Με τον κ.Λαφονταίν συζητήσαμε, επίσης, αυτά τα θέματα τα ευρωπαϊκά, αλλά κυρίως και θέματα που αφορούν τα δυο κόμματα. Είχε έρθει μια αντιπροσωπεία του ΠΑΣΟΚ εδώ στη Γερμανία. Ακόμη αποφασίσαμε να οργανώσουμε μια επίσκεψη μιας αντιπροσωπείας του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος στην Ελλάδα, ίσως έρθει και ο κ.Λαφονταίν, ο οποίος είναι ευπρόσδεκτος. Συζητήσαμε, επίσης, και τις Ευρωεκλογές στις 13 Ιουνίου 1999, την προετοιμασία που κάνει το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα και θέματα, τα οποία πρέπει να τονίσουμε, που είναι η καταπολέμηση της ανεργίας και η προώθηση της Ευρώπης.

Για να κλείσω, νομίζω ότι ήταν μια πολύ χρήσιμη, πολύ ευχάριστη καιμ εποικοδομητική παρουσία εδώ για να συσφίξουμε ακόμη περισσότερο τις σχέσεις μας με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και με τη νέα κυβέρνησή της.

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης δέχθηκε ερωτήσεις, κυρίως από Γερμανούς δημοσιογράφους, στους οποίους απάντησε στα γερμανικά.

(Ανεπίσημη μετάφραση από τη Γερμανική γλώσσα)

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, συζητήσατε το θέμα του Κοσσυφοπεδίου με τον κ.Σρέντερ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Συζητήσαμε το πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου, χωρίς να μπούμε σε λεπτομέρειες. Το συζητήσαμε στο πλαίσιο της ανάγκης ότι στην Ε.Ε. θα πρέπει να υπάρξει μια κοινή στάση εν όψει των προβλημάτων στα Βαλκάνια. Και θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι στην περίπτωση του Κοσσυφοπεδίου τα ζητήματα των γειτονικών κρατών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Εμείς, ως Ελλάδα, παρουσιάσαμε κάποιες προτάσεις. Έχουμε επαφές με τη Νέα Γιουγκοσλαβία για να μπορέσουμε να υπερπηδήσουμε αυτά τα προβλήματα. Ωστόσο, είμαστε της γνώμης ότι θα ήταν πολύ πιο καλό, εάν εκ μέρους όλων των ευρωπαϊκών κρατών θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια κοινή στοχοθέτηση εν όψει αυτού του προβλήματος. Εάν είχαμε, λοιπόν, κοινούς στόχους, θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε πολύ πιο γρήγορα σε αποτελέσματα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, 4 δις ecu παίρνει η Ελλάδα ετησίως. Η Γερμανία καταβάλλει 11 δις ecu στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Ποιά είναι η στάση της Ελλάδας ως προς αυτό, ως προς αυτή την κατανομή;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το πρώτο σημείο που θα ήθελα να θίξω ως προς την ερώτησή σας είναι ότι δεν πρέπει να δούμε μόνο τις αποδόσεις και τα χρήματα

εκ μέρους της Ε.Ε. προς την Ελλάδα και τί εν πάση περιπτώσει εισρέει από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τα άλλα κράτη προς την Ελλάδα, αλλά πρέπει να δείτε και ποιό είναι το εμπορικό ισοζύγιο. Δηλαδή, θα πρέπει να διαπιστώσετε ποιά είναι η ανάπτυξη και η εξέλιξη του εμπορίου μεταξύ των κρατών. Θα μπορούσα στο σημείο αυτό, βεβαίως, να αναφέρω αριθμούς και να σας πω ότι πολύ εύκολα μπορεί κανείς να διαπιστώσεις πως στις αναπτυσσόμενες χώρες το όφελος της ροής χρημάτων λόγω εμπορίου είναι τεράστιο. Αυτό είναι ένα ηθελημένο αποτέλεσμα της κοινής εσωτερικής αγοράς, το οποίο έχει εξάλλου αναγνωρισθεί. Αλλά, δεν πρέπει να παραβλέπουμε και αυτό το αποτέλεσμα και μάλιστα θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας ότι η εσωτερική αγορά βοηθά τόσο την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, όσο και όλες τις άλλες αναπτυσσόμενες χώρες.

Το δεύτερο σημείο είναι ένα θέμα, το οποίο έχω ήδη αναφέρει. Περί τίνος, όμως, πρόκειται; Πρόκειται μόνο για την αγορά; Ασφαλώς όχι. Πρόκειται για πολύ παραπάνω από αυτό. Πρόκειται για την προώθηση μιας πολιτικής ένωσης. Και προς αυτή την κατεύθυνση, δηλαδή την επίτευξη της πολιτικής ένωσης, είναι απαραίτητη η συνοχή, η συνεργασία. Είναι απαραίτητη η βοήθεια προς περιοχές που είναι κάπως υποβαθμισμένες. Έχουμε περιοχές στην Ελλάδα που βρίσκονται πολύ κάτω από το μέσο όρο εισοδημάτων στην Ευρώπη. Εάν αυξηθούν τα εισοδήματα αυτών των περιοχών, τότε θα βελτιωθεί και το εμπόριο. Άρα, λοιπόν, είναι προς όφελος όλων μας, εάν ακολουθήσουμε μια πολιτική, η οποία προωθεί την ανάπτυξη σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η Γερμανία επιθυμεί να παγώσει τις ροές κεφαλαίων, δηλαδή πόρων, μέχρι το 2006 να μην υπάρξουν αυξήσεις. Ποιά είναι η γνώμη σας επ' αυτού;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είναι μια σκέψη, την οποία έχουμε συζητήσει και με τον Καγκελάριο κ. Σρέντερ. Είμαστε, πολύ απλά, αντίθετης γνώμης. Πιστεύουμε ότι ένα πάγωμα δεν πρόκειται να βοηθήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύουμε, αναφορικά με την Ένωση, πως θα πρέπει να ισχύσουν άλλες οπτικές, απ' ό,τι τα συμφέροντα του κάθε κράτους. Το κάθε κράτος χαράσσει την πολιτική του και με βάση αυτή την πολιτική προσπαθεί κανείς να βρει εκείνους τους πόρους για να μπορέσει να υλοποιήσει αυτή την πολιτική. Στην Ένωση, ωστόσο, τα πράγματα είναι διαφορετικά. Υπάρχει μια συμφωνία. Η συμφωνία ανέρχεται σε 1,27% του κοινοτικού ΑΕΠ. Αυτό το πλαφόν –αν θέλετε– ποτέ δεν έχει τηρηθεί μέχρι τώρα. Άρα, λοιπόν, θα πρέπει αυτοί οι πόροι (ανερχόμενοι στο 1,27% του ΑΕΠ της Ε.Ε.) να χρησιμοποιηθούν, προκειμένου να καταστεί δυνατή η υλοποίηση της πολιτικής ολοκλήρωσης και της ένωσης σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Να χρησιμοποιηθούν, λοιπόν, αυτοί οι πόροι για την πραγματοποίηση αυτής της ένωσης. Εάν, λοιπόν, παγώσουμε αυτούς τους πόρους, σύμφωνα με τη δική μας άποψη, αυτό θα μας οδηγήσει από το 1,11% του ΑΕΠ της Ε.Ε. στο οποίο βρισκόμαστε τώρα, στο 0,86% του ΑΕΠ και αυτό είναι πάρα πολύ λίγο. Κάτι τέτοιο δεν θα βοηθούσε, κατ' ουδένα τρόπο, την επίτευξη των κοινών στόχων.

Και επανέρχομαι στην προηγούμενη ερώτηση. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, υπάρχουν μεγάλα σχέδια, μεγάλα προγράμματα, τα οποία πραγματοποιούνται από μεγάλες εταιρείες. Για παράδειγμα, η κατασκευή του νέου διεθνούς αεροδρομίου στην Αθήνα, το οποίο κατασκευάζεται, κυρίως, από τη γερμανική εταιρεία Χόχτιφ. Αυτός, αν θέλετε, είναι ένας άλλος δρόμος να χρησιμοποιηθούν τα κονδύλια τα οποία δίδονται από την Ε.Ε. και να ανακατανεμηθούν στα κράτη-μέλη, τα οποία και δίδουν αυτούς τους πόρους. Δεν πρέπει, επομένως, να ξεχάσουμε και αυτή τη διάσταση. Δεν πρέπει μόνο να δούμε τί δίνουμε, αλλά και τί παίρνουμε στη συνέχεια, βοηθώντας ακριβώς και προωθώντας και την ανάπτυξη και το εμπόριο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Όσον αφορά την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τον Οτσαλάν, με ποιό τρόπο η Ελλάδα θα μπορούσε να συνεισφέρει σε αυτή την πρωτοβουλία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία σε τί;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Για την ειρηνική διευθέτηση του προβλήματος με την Τουρκία. Και μια δεύτερη ερώτηση: Τί απαντάτε στους γνωστούς ισχυρισμούς του Οτσαλάν στο δημοσιογραφικό όργανό του;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά την πρώτη ερώτησή σας, είμαστε της άποψης ότι θα πρέπει να υπάρξει μια ευρωπαϊκή διάσκεψη. Είμαστε της γνώμης ότι πρόκειται για μια κουρδική μειονότητα, της οποίας το πρόβλημα θα πρέπει να τύχει κάποιας επίλυσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το πρόβλημα αυτό είναι υπαρκτό. Υπάρχουν εδώ και χρόνια αντιπαραθέσεις σε όλη αυτή την περιοχή. Υπάρχουν εμπόλεμες καταστάσεις και τα κράτη της Ε.Ε. θα πρέπει, πραγματικά, να βρουν μια οδό προς την επίλυση του προβλήματος. Θα πρέπει να συζητήσουμε τα ζητήματα αυτά. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να έχουμε μια στάση σαν να μην υπήρχε καν αυτό το ζήτημα. Το ζήτημα υφίσταται.

Και πέραν αυτού, δεν υπάρχει μόνο αυτό το ζήτημα, αλλά και το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην Τουρκία, για παράδειγμα, το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ένα ζήτημα που δεν ανταποκρίνεται στα «στάνταρτς» της Ε.Ε. Υπάρχουν βουλευτές του Τουρκικού Κοινοβουλίου που έχουν στηρίξει το Κουρδικό και στη συνέχεια φυλακίστηκαν. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να τοποθετηθεί ως προς αυτό το ζήτημα. Επομένως, δεν πρέπει να τα ξεχνούμε όλα αυτά. Όλοι μας έχουμε συμφέρον, ακόμη και η Τουρκία, να επιλύονται αυτά τα ζητήματα. Και εάν αυτό συμβεί, τότε θα μπορέσει να εντατικοποιηθεί και η συνεργασία με την Τουρκία και θα μπορέσουν να ξεπεραστούν και άλλα προβλήματα.

Ως προς το άλλο σκέλος της ερώτησής σας, σας απαντώ ότι στους ισχυρισμούς του κ.Οτσαλάν τοποθετήθηκε ο Έλληνας Κυβερνητικός Εκπρόσωπος και είπε ότι όλα αυτά δεν ισχύουν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, θα ήθελα να επανέλθω στην προηγούμενη ερώτηση. Κάνετε αυτή την πρόταση ώστε η Ε.Ε. να εκπονήσει

μια βαλκανική πολιτική. Ποιά ήταν η αντίδραση του κ.Σρέντερ ως προς αυτή την πρόταση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όπως γνωρίζετε, επί του παρόντος, υπάρχει μια συζήτηση σε ποιές περιοχές θα πρέπει να αναπτυχθεί μια ευρωπαϊκή στρατηγική. Ο κ.Σρέντερ είπε ότι θα ήταν απαραίτητη μια τέτοια στρατηγική για τη Ρωσία και εμείς συμφωνούμε με αυτό. Η Ρωσία είναι ένα κράτος, το οποίο διαδραματίζει πολιτικά και οικονομικά σημαντικότατο ρόλο και επομένως θα πρέπει να έχουμε μια ενοποιημένη θέση. Και άλλα κράτη ανεφέρθηκαν στην Ουκρανία. Εμείς ανεφέραμε τα Βαλκάνια. Αυτά είναι ζητήματα, τα οποία θα πρέπει να διερευνηθούν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, τελευταία διαβάζουμε όλο και συχνότερα για τις οικονομικές επιτυχίες που έχετε στην Ελλάδα. Ακόμη και στην «Φράνκφουρτερ Αλγκεμάινε» έχουμε ένα εντυπωσιακά θετικό άρθρο όσον αφορά τη σύγκλιση των κριτηρίων του Μάαστριχτ και τις επιτεύξεις της Ελλάδας. Πρόκειται για το θαύμα του Νότου, το οποίο είναι πλέον τέλειο ή συζητήσατε και κάποιες άλλες διαστάσεις με τον κ.Σρέντερ; Ότι, δηλαδή, καλύπτετε τα πολιτικά κριτήρια και υπολείπονται ακόμη κάποια οικονομικά.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι το θαύμα δεν είναι τέλειο. Διότι είπαμε ότι το στόχο τον επιτυγχάνουμε μόλις στο τέλος του έτους 1999. Δηλαδή, έχουμε ακόμη ένα χρόνο και παραπάνω στη διάθεσή μας. Πρέπει να τονίσω, ωστόσο, ότι έχουμε κάνει μεγάλες προόδους. Και αν δει κανείς τους αριθμούς μπορεί να διαπιστώσει ότι εμείς, ως χώρα, έχουμε σημειώσει τις μεγαλύτερες προόδους στον ελάχιστο χρόνο. Υπάρχει μια ελληνική ρήση: «θα φθάσουμε με το σπαθί μας το στόχο μας» και πραγματικά αυτό θα το εφαρμόσουμε, εν όψει της συμμετοχής της Ελλάδας στην ΟΝΕ.

Δεν τίθεται θέμα πολιτικών συζητήσεων. Πολιτικές συζητήσεις δεν θα είχαν κανένα νόημα. Αρκούν οι αριθμοί. Όταν κανείς έχει επιτύχει τους αριθμούς συμμετέχει, όταν δεν έχει εκπληρώσει αυτό το στόχο, δεν μπορεί να συμμετάσχει. Δεν μπορεί, λοιπόν, να υπάρξει κάποια πολιτική διαπραγμάτευση επ' αυτού. Υπάρχουν πολιτικές συζητήσεις, βεβαίως, εν όψει άλλων ζητημάτων. Ανέφερα αυτά τα ζητήματα: Τα διαρθρωτικά ταμεία, το ταμείο συνοχής, η μελλοντική πολιτική της Ε.Ε. ως προς τη χρηματοδοτική πολιτική, η δημοσιονομική πολιτική ... Όλα αυτά είναι αντικείμενα μιας συνεχούς συζήτησης και έτσι πρέπει να είναι.

Όσον αφορά τα κριτήρια, αυτά θα εκπληρωθούν και τότε δημιουργούνται εκείνες οι προϋποθέσεις, ώστε να μπορέσουμε να συμμετάσχουμε στην ΟΝΕ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κατά τη συνάντησή σας, ο Καγκελάριος συνέδεσε την πολιτική λύση του Κυπριακού με την ένταξη ή όχι;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ.Καγκελάριος δεν είπε ότι συνδέεται η πολιτική λύση του Κυπριακού με την ένταξη. Η Γερμανία, όπως γνωρίζετε, έχει υπογράψει μια δήλωση, ότι είναι σκόπιμο να λυθεί και το πολιτικό πρόβλημα του Κυπριακού. Αλλά, δεν καθιστά το ένα προϋπόθεση του άλλου. Αν καθιστούσε

το ένα προϋπόθεση του άλλου, τότε δεν θα ήταν μια απλή δήλωση, αλλά θα ήταν μια άρνηση να προχωρήσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Κύπρο άρχισαν και θα συνεχισθούν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, πέραν της ενταξιακής πορείας της Κύπρου, συζητήσατε φαντάζομαι για τις προϋποθέσεις να συμπεριληφθεί η Τουρκία στον κύκλο των υπό ένταξη χωρών. Συζητήσατε τα κριτήρια -πέραν του κριτηρίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων- όπως, π.χ. το Κυπριακό και οι σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ.Σρέντερ στη δημόσια δήλωσή του είπε ότι δεν τίθεται θέμα η Τουρκία να είναι υποψήφια χώρα. Και πράγματι δεν τίθεται θέμα η Τουρκία να είναι υποψήφια χώρα. Σύμφωνα με τους κανόνες που υπάρχουν στην Ε.Ε. πρέπει κάθε χώρα, για να θεωρηθεί υποψήφια, να ικανοποιήσει ορισμένα κριτήρια, ορισμένες προϋποθέσεις, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται ως προϋποθέσεις της Κοπεγχάγης. Αυτές οι προϋποθέσεις δεν ικανοποιούνται αυτή τη στιγμή. Όταν ικανοποιηθούν, τότε ικανοποιηθούν, βεβαίως, θα κριθεί και για την Τουρκία αυτό το θέμα. Και για την Τουρκία ισχύουν οι ίδιοι κανόνες. Οποιος μπαίνει στη διαδικασία, εφαρμόζει τους κανόνες της διαδικασίας. Εξαιρέσεις δεν μπορούν να υπάρξουν. Και πιστεύω σ' αυτή την άποψη συμφωνούν -αν όχι όλες οι χώρες- οι περισσότερες χώρες. Τώρα αν κάποιος παίζει με κάποιους όρους για να δώσουν κάποια ηθική ικανοποίηση, αυτό είναι ένα θέμα το οποίο δεν σχετίζεται με την ουσία. Αλλά, και σ' αυτή την εξέλιξη, εμείς είμαστε αρνητικοί, διότι στην Ε.Ε. πιστεύω ότι πρέπει να υπάρχουν καθαρές σχέσεις. Καθαρές διαδικασίες. Πρέπει να είναι ξεκάθαρο πότε είσαι στο ένα στάδιο, πότε είσαι στο άλλο, πότε προχωρείς από το ένα στο άλλο στάδιο, κ.ο.κ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, είπατε ότι συζητήσατε με τον κ.Λαφονταίν για τις Ευρωεκλογές. Τί θα γίνει; Θα δοθεί στους Έλληνες μετανάστες η δυνατότητα να λαμβάνουν μέρος στις Ευρωεκλογές;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Στις Ευρωεκλογές ψηφίζουν όλοι οι Έλληνες υπήκοοι, άσχετα από το πού βρίσκονται, εφόσον είναι στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτός είναι ένας κανόνας που ισχύει. Όσον αφορά τις εθνικές εκλογές, είναι ένα πολύ ευρύτερο θέμα, το οποίο δεν μπορώ να το συζητήσω τώρα. Όπως ο ίδιος αναφέρατε, υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες που είναι εκτός Ελλάδος, έχουν ελληνικά διαβατήρια και πρέπει να επικρατεί η ισότητα των πολιτών. Αυτό όμως δεν τόσο εύκολο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να σας υποβάλω πάλι την ερώτηση που σας είχα υποβάλει κατά την πρώτη και κατά τη δεύτερη επίσκεψή σας στη Βόννη. Σας υποβάλω και πάλι την ερώτηση επειδή τότε δεν μου δώσατε μια εξαντλητική απάντηση. Υπάρχει κάποια κινητικότητα με τη νέα γερμανική κυβέρνηση όσον αφορά τις πολεμικές επανορθώσεις και το αναγκαστικό δάνειο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανέφερα στον Γερμανό Καγκελάριο το θέμα του αναγκαστικού δανείου και του εξήγησα γιατί το αναγκαστικό δάνειο είναι ένα διαφορετικό θέμα από εκείνο των πολεμικών επανορθώσεων. Ότι είναι ένα πρόβλημα, το οποίο δημιουργήθηκε υπό διαφορετικές προϋποθέσεις και ότι πρέπει να λυθεί, επίσης, υπό διαφορετικές προϋποθέσεις. Ο κ.Σρέντερ έδωσε την απάντηση, όπως εξάλλου είπε και δημόσια, ότι δεν μπορεί σ' αυτό το θέμα να σημειωθεί κάποια πρόοδος.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ πολύ.